

**UCHWAŁA NR 90/XVI/2025
RADY GMINY MAŁA WIEŚ**

z dnia 12 września 2025 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Mała Wieś na lata 2025–2030

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 i art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), Rada Gminy Mała Wieś uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Mała Wieś na lata 2025–2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mała Wieś

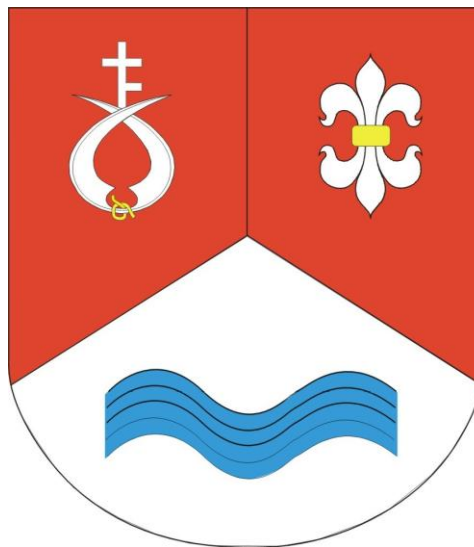
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

**Bartłomiej
Wojciech Wiktorzak**

Lokalny plan deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych gminy Mała Wieś na lata 2025- 2030

Dokument opracowany przez:

gmina Mała Wieś
ul. Jana Kochanowskiego 1
09-460 Mała Wieś
www.malawies.pl

Przy wsparciu:

**Mazowieckie Centrum
Polityki Społecznej**
ul. Grzybowska 80/82
00-844 Warszawa
www.mcps.com.pl

Utila Sp. z o.o.
ul. Łotewska 17 lok. 01
03-918 Warszawa
www.utila.pl

Mała Wieś, 2025

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

	Wykaz skrótów	4
1.	Wstęp	5
2.	Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych	7
3.	Diagnoza	9
3.1.	Charakterystyka gminy Mała Wieś	9
3.1.1.	Struktura społeczna	9
3.1.2.	Główne problemy społeczne	11
3.2.	Zasoby gminy Mała Wieś	12
3.2.1	Istniejące na terenie gminy Mała Wieś zasoby, podmioty i organizacje oraz usługi społeczne	12
3.2.2.	Usługi świadczone w środowisku	18
3.3.	Diagnoza potrzeb wybranych grup ocelowych w podziale na obszary wsparcia	20
3.3.3.	Potrzeby podmiotów i organizacji	24
3.4.	Analiza potrzeb	24
3.4.1.	Potrzeby w zakresie świadczonych usług oraz usługi deficytowe	24
3.4.2.	potrzeby podmiotów i organizacji, w tym Potrzeby kadrowe i profesji społecznych	24
3.4.3.	Przyczyny braku realizacji usług społecznych	25
4.	Plan rozwoju usług społecznych	27
4.1.	Osoby starsze	28
4.2.	Osoby z niepełnosprawnościami	28
4.3.	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	29
4.4.	Dziecko i rodzina	30
5.	Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania	31
6.	Systemy monitorowania i oceny	38
6.1.	Wskaźniki rezultatu i produktu	38
6.2.	Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników	39
6.3.	Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja)	39
7.	Spis elementów graficznych	41
7.1.	Tabele	41
7.2.	Wykresy	41
7.3.	Mapy	41

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CIS – Centrum Integracji Społecznej

CUS – Centrum Usług Społecznych

DDP – Dzienny Dom Pomocy

DPS – Dom Pomocy Społecznej

EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

GOPS – Gminny ośrodek pomocy społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

KIS – Klub Integracji Społecznej

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO – Organizacja pozarządowa

NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

OZPS – Ocena zasobów pomocy społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – Podmiot ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PUP – Powiatowy urząd pracy

PWD – Placówka wsparcia dziennego

ŚDS – Środowiskowy dom samopomocy

UE – Unia Europejska

UM – Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

UTW – Uniwersytet trzeciego wieku

WTZ – Warsztaty terapii zajęciowej

Niniejszy Lokalny plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na lata 2025-2030 (Plan) stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy, wyzwania społeczno-demograficzne oraz zmiany jakie zaszły w sposobie prowadzenia polityki społecznej w ostatnich latach.

Przez dekady wsparcie z pomocy społecznej kierowane było przede wszystkim do grup defaworyzowanych, osób wykluczonych, doświadczających kryzysu, czy też mających trudności z adaptacją do życia społecznego. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie zakresu jej oddziaływania na wszystkich mieszkańców lokalnych społeczności. Cele tej polityki koncentrują się na budowie społeczeństwa dobrobytu z otwartym dostępem do usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym zgodnie z potrzebami mieszkańców i ich możliwościami finansowymi. Tak wyznaczone priorytety osiągać można tylko poprzez konsekwentną integrację i koordynację działań różnych systemów (w tym m.in. pomocy społecznej, zdrowia czy edukacji) oraz systematyczne planowanie w oparciu o dowody pochodzące m.in. z diagnozy lokalnej oraz analizy potrzeb. Wykraczanie poza instytucjonalne ramy pomocy społecznej jest więc jednym z fundamentów przedstawianego Planu, natomiast kluczowym jego założeniem jest konsekwentne realizowanie idei rozwoju usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych. Nie oznacza to zamykania istniejących placówek tylko planowy rozwój alternatywnych wobec nich usług tak, aby to ostatecznie mieszkaniiec wybrał zgodne ze swoimi preferencjami rozwiązanie. Ważne jest też, aby ofertę usług planować w oparciu o sprawdzone modele, których skuteczność została potwierdzona w nauce i praktyce, przy zachowaniu elastyczności w dopasowywaniu rozwiązań do zmieniających się potrzeb i preferencji odbiorców.

Plan został opracowany na lata 2025-2030 przez samorząd gminy we współpracy z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małej Wsi, przy udziale grona ekspertów i przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w regionie. Dokument przygotowano w oparciu o diagnozę sytuacji i potrzeb lokalnych, Strategię rozwoju usług społecznych, politykę publiczną do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego (RPDI), a także z uwzględnieniem innych europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Plan określając główne kierunki zmian w systemie usług społecznych odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w tym w szczególności te związane ze zmianami demograficznymi skutkującymi postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i wzrostem liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto określa kierunki zmian w obszarze świadczenia usług dla dzieci i ich rodzin, osób z niepełnosprawnościami oraz osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie zdrowia psychicznego. W trakcie jego przygotowywania wzięto pod uwagę sytuację i prognozowane zmiany na rynku pracy, przeobrażenia w obrębie rodziny, wyzwania związane z zaspokajaniem potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców, a także ryzyka socjalne i procesy prowadzące do wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Dokument obejmuje sześć rozdziałów składających się na dwie zasadnicze części – diagnostyczną i wdrożeniową. W części pierwszej (rozdział drugi i trzeci) zawarto uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych, diagnozę i analizę potrzeb (zawierającą dane na temat sytuacji demograficznej i społecznej gminy, problemów społecznych oraz realizowanych usług), a także inwentaryzację zasobów jakimi dysponuje lokalny system pomocy społecznej. Druga część – wdrożeniowa (rozdziały od czwartego do szóstego), zawiera zarówno opis planowanych do realizacji działań (podzielonych na 4 obszary interwencji: 1. osoby starsze, 2. osoby z niepełnosprawnościami, 3. osoby w kryzysie zdrowia psychicznego i 4. dziecko i rodzina), jak i analizę kosztów realizacji Planu oraz opis systemu jego monitorowania i oceny. Dokument zawiera również spis skrótów oraz słownik kluczowych pojęć ułatwiający zrozumienie charakteru i specyfiki poszczególnych usług.

Oddajemy plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszej gminie powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych

mieszkańców zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wsparcia. Będziemy monitorować proces jego realizacji, a także konsekwentnie mobilizować wszystkie jednostki samorządu terytorialnego do realizacji i stymulacji podjętych w nim ustaleń.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

1. Szczebel europejski:

- Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności (2012) <https://docplayer.pl/3240315-Ogolnoeuropejskie-wytyczne-dotyczace-przejscia-od-opieki-instytucjonalnej-do-opieki-swiadczonej-na-poziomie-lokalnych-spolecznosci.html>.
- Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce z 30 czerwca 2022 r. (UP)
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (KPON)

2. Szczebel krajowy

- Strategia Rozwoju Usług Społecznych polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (SRUS)
- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030 (Zdrowa Przyszłość)
- Narodowy Program Zdrowia 2021-2025 (NPZ)
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku Ekonomia Solidarności Społecznej (KAPRES)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (KPPUiWS)
- Strategia Demograficzna 2040 (SD)
- Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej: „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych”

3. Szczebel wojewódzki

- Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM 2021-2027)
- Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego 2021-2027 (RPDI)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030
- Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej na Mazowszu na lata 2021-2030”
- Program Polityki Senioralnej Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2026
- Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025
- Roczne programy współpracy Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025.
- Wojewódzki Program Rozwiązywania Kryzysu Bezdomności na lata 2023-2027.
- Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych w województwie mazowieckim na lata 2022-2025.

4. Szczebel powiatowy:

- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Płockiego na lata 2020-2025
- Strategia Rozwoju Powiatu Płockiego na lata 2023-2027
- Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024-2026
- Aktywna Integracja Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Płockim

5. Szczebel gminny:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Mała Wieś 2014-2020
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Mała Wieś do 2020 roku

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY MAŁA WIEŚ

Mała Wieś jest gminą wiejską znajdującą się w powiecie płońskim, w zachodniej części województwa mazowieckiego. Sąsiaduje z gminami Bodzanów, Bulkowo i Wyszogród z powiatu płockiego oraz z gminą Iłów z powiatu sochaczewskiego. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii gmina Mała Wieś charakteryzuje się powierzchnią 109 km². Przebieg granic oraz położenie na tle województwa Mazowieckiego gminy Mała Wieś przedstawia poniższa Mapa 1.

Mapa 1. Przebieg granic i położenie na tle województwa Mazowieckiego gminy Mała Wieś

Źródło: Wikipedia Mała Wieś oraz opracowanie własne na podstawie Wikipedia Mazowieckie

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2024 roku gmina Mała Wieś charakteryzowała się ogólną liczbą ludności na poziomie 5 603 osób, z czego 50,51% stanowiły kobiety w liczbie 2 830 osób. W latach 2022-2024 nastąpił spadek liczby osób zamieszkujących gminę Mała Wieś na poziomie -1,46%. W przypadku liczby kobiet nastąpił spadek o 1,57%, liczba mężczyzn natomiast spadła o 1,35%. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności gminy Mała Wieś w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w podziale na płeć w latach 2022-2024

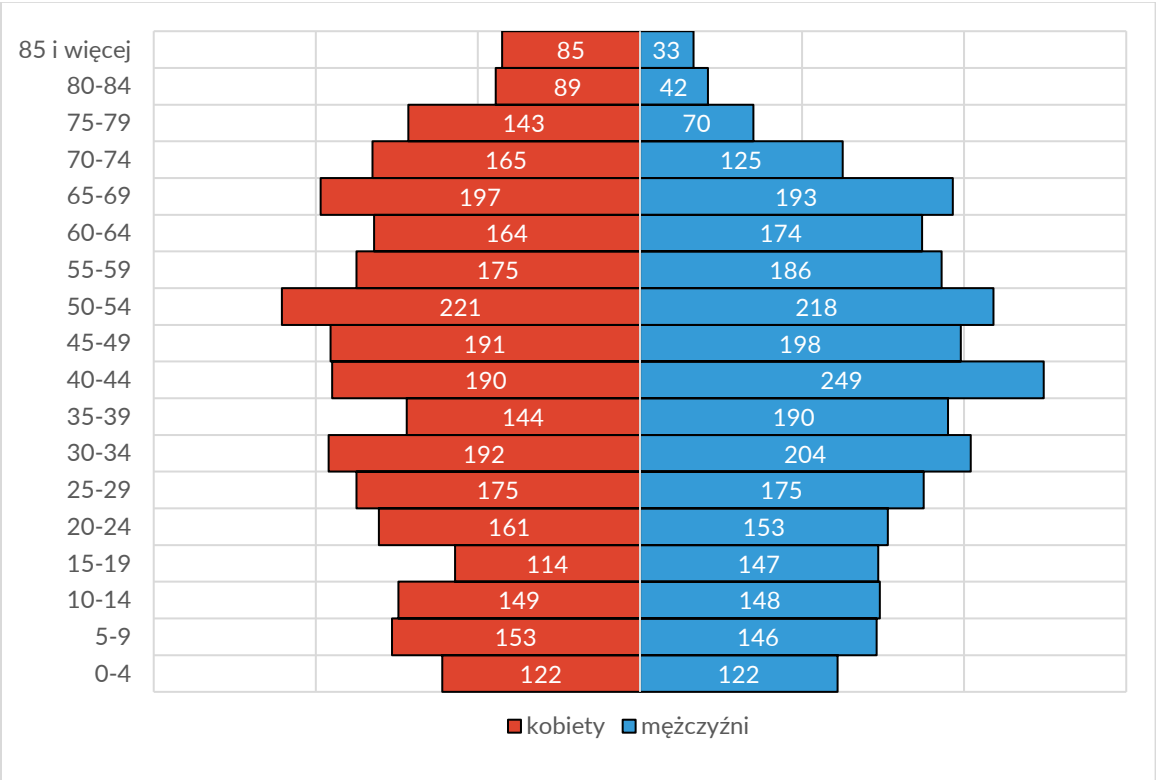
Liczba ludności ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
5 686	5 631	5 603	2 811	2 783	2 773	2 875	2 848	2 830

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2024 roku najliczniejszą grupę mieszkańców gminy Mała Wieś stanowiły osoby w wieku 40-44 i 50-54 lata (obie grupy liczą po 439 osób). Poniżej granicy 200 osób znalazły się 2 najstarsze grupy wiekowe: 80-84 lata (131 osób) oraz 85 i więcej lat (118 osób). Kobiety i mężczyźni dominowali liczbowo w podobnej liczbie przedziałów wiekowych. Największa różnica liczbowa pomiędzy mężczyznami a kobietami na korzyść kobiet wystąpiła w grupie wiekowej 75-79 (różnica 73 osób), natomiast na korzyść mężczyzn w grupie 40-44 lata (różnica 59 osób). Szczegółowe dane dotyczące liczby

mieszkańców gminy Mała Wieś w podziale na płeć oraz grupę wieku w 2024 roku przedstawia poniższy Wykres 1.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w podziale na grupy wiekowe w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego w Małej Wsi charakteryzuje się tendencją wzrostową. W latach 2022-2024 odnotowano wzrost o 10,53%. W 2024 roku na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 31,5 osoby w wieku poprodukcyjnym. Saldo migracji w analizowanym okresie spadło z poziomu 1,9 w 2021 roku do -2,0 w roku 2024. Szczegółowe dane dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego oraz salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przedstawia poniższa Tabela 2.

Tabela 2. Inne wskaźniki demograficzne

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi ¹			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ²		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
28,5	29,9	31,5	1,9	-2,1	-2,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najliczniejszą grupę mieszkańców Małej Wsi pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie i policealne (31,71%). Mniejszą grupą są osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym lub branżowym (20,50%) oraz podstawowym (18,23%). Najmniejsza liczba osób posiada wykształcenie gimnazjalne (2,45%) oraz podstawowe nieukończone (2,68%). Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców Małej Wsi w 2021 roku przedstawia poniższa Tabela 3.

Tabela 3. Poziom wykształcenia w 2021 roku

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	608	10,63%
Średnie i policealne	1813	31,71%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	1172	20,50%

¹ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.

² Różnica pomiędzy liczbą zameldowań i wymeldowani przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Gimnazjalne	140	2,45%
Podstawowe	1042	18,23%
Podstawowe nieukończone	153	2,68%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W 2024 roku w gminie Mała Wieś zarejestrowanych było 175 osób bezrobotnych, co stanowiło 3,12% wszystkich mieszkańców. Wśród osób bezrobotnych dominowały kobiety (100 osób) i stanowiły one 3,53% ogólnej liczby mieszkank. Bezrobotnych mężczyzn było 75 i stanowili oni 2,70% ogólnej liczby mężczyzn zamieszkujących gminę Mała Wieś. W latach 2022-2024 nastąpił spadek bezrobocia o 17,84%. Liczba bezrobotnych kobiet spadła o 16,67%, natomiast mężczyzn – o 19,35%. Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia w Małej Wsi w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 4.

Tabela 4. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	213	174	175	3,75%	3,09%	3,12%
Mężczyźni	93	77	75	3,31%	2,77%	2,70%
Kobiety	120	97	100	4,17%	3,41%	3,53%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Małej Wsi było ubóstwo. Świadczenia z tego tytułu otrzymało w 2024 roku 209 osób, co stanowiło 3,73% ogólnej liczby mieszkańców. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami były bezrobocie (104 osoby), niepełnosprawność (64), potrzeba ochrony macierzyństwa (50) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (42). W porównaniu do roku 2022 nastąpił spadek liczby przyznawanych świadczeń ze wszystkich analizowanych powodów z wyjątkiem bezrobocia (wzrost o 1,96%) i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (wzrost o 50%). W przypadku ubóstwa spadek wyniósł -19,31%, niepełnosprawności - 12,33%, potrzeby ochrony macierzyństwa -25,37% i długotrwałej lub ciężkiej choroby – o 38,71%. Pomoc przyznawana z powodu alkoholizmu spadła o 50%, a z powodu zdarzeń losowych o 100%. Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w Małej Wsi w latach 2022-2024 przedstawia poniższa Tabela 5.

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ubóstwo	259	253	209	4,56%	4,49%	3,73%
Sieroctwo	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Bezdomność	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	67	61	50	1,18%	1,08%	0,89%
- w tym wielodzietność	51	39	28	0,90%	0,69%	0,50%
Bezrobocie	102	122	104	1,79%	2,17%	1,86%
Niepełnosprawność	73	69	64	1,28%	1,23%	1,14%
Długotrwała lub ciężka choroba	62	54	38	1,09%	0,96%	0,68%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	28	45	42	0,49%	0,80%	0,75%
- w tym rodziny niepełne	22	11	11	0,39%	0,20%	0,20%
- w tym rodziny wielodzietne	6	34	31	0,11%	0,60%	0,55%
Przemoc w rodzinie	0	3	0	0,00%	0,05%	0,00%
Alkoholizm	12	13	6	0,21%	0,23%	0,11%
Narkomania	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	4	0	0,00%	0,07%	0,00%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Zdarzenie losowe	2	0	0	0,04%	0,00%	0,00%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

3.2. ZASOBY GMINY MAŁA WIEŚ

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE GMINY MAŁA WIEŚ ZASOBY, PODMIOTY I ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

W gminie Mała Wieś zlokalizowanych jest kilka podmiotów obejmujących wsparciem wybrane grupy społeczne. Podstawowym podmiotem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany przy ulicy Płońskiej 4 w Małej Wsi, który realizuje działania na rzecz wszystkich grup społecznych.

Ponadto w gminie znajdują się inne podmioty obejmujące wsparciem analizowane grupy społeczne. W kontekście osób starszych jest to Dzienny Dom Senior+, którego siedziba znajduje się przy ulicy Warszawskiej 53 w Małej Wsi oraz Dzienny Dom Senior+, zlokalizowany przy ulicy Płońskiej 2 w Małej Wsi. W kontekście osób w kryzysie zdrowia psychicznego jest to Środowiskowy Dom Samopomocy w Starych Świącicach, o adresie Stare Świącice 22. Dane dotyczące liczby podmiotów obejmujących wsparciem wybrane grupy społeczne przedstawia poniższa Tabela 6.

Tabela 6. Podmioty obejmujące wsparciem wybrane grupy społeczne

Grupa objęta wsparciem	Liczba podmiotów		
	2022	2023	2024
Osoby starsze	3	3	3
Osoby z niepełnosprawnościami	1	1	1
Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością	1	1	1
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	2	2	2
Rodziny z dziećmi	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-06

Tabela 7 przedstawia podstawowe informacje dotyczące wskazanych powyżej podmiotów. Środowiskowy Dom Samopomocy posiada 30 miejsc, z których w 2024 roku skorzystało 35 osób (o 1 osobę mniej w stosunku do 2022 roku). Dienne Domy Pomocy sumarycznie oferują 30 miejsc, z których w 2024 roku skorzystało 30 osób. Wartości te w ciągu analizowanego okresu nie zmieniły się.

Największym zatrudnieniem charakteryzował się Środowiskowy Dom Samopomocy, w którym w 2024 roku pracowało 9 osób (7,83 etatów), co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców dało wartość 1,61 pracownika. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pracowało w 2024 roku 6 osób (6,00 etatów), co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców dało wartość 1,07. Dienne Domy Pomocy zatrudniały sumarycznie 2 osoby (2,00 etaty). Szczegółowe informacje dotyczące personelu w gminnych podmiotach w latach 2022-2024 przedstawia Tabela 8.

Zarówno Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jak i Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzone są przez Gminę, natomiast działalność Dziennych Domów Pomocy koordynowana jest przez jednostki zewnętrzne na zlecenie Gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku, oprócz standardowych środków własnych, dotacji na zadania własne i zadania zlecone, korzystał z Funduszu Pomocy oraz środków z funduszu przeciwdziałania covid -19. Środowiskowy Dom Samopomocy opiera swoją działalność na Dotacji Wojewody, natomiast Dienne Domy Pomocy na środkach własnych Gminy. W 2024 roku koszty utrzymania OPS wyniosły 1 012 505,23 zł i były one niższe w porównaniu do 2022 roku, gdzie wyniosły 1 026 934,44 zł. W przypadku pozostałych podmiotów koszty w każdym następnym analizowanym roku były wyższe. Szczegółowe informacje organizacyjne dotyczące podmiotów pomocy społecznej w gminie Mała Wieś przedstawia Tabela 9.

Ponadto mieszkańcy gminy Mała Wieś korzystają również z usług oferowanych przez jednostki powiatowe:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Domy Pomocy Społecznej:
 1. Domy Pomocy Społecznej (6) o łącznej liczbie miejsc równej 672.
 2. Dom Pomocy Społecznej "Nad Jarem" w Nowym Miszewie
 3. Dom Pomocy Społecznej im. Błogosławionego Arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Brwilnie
 4. Dom Pomocy Społecznej im. Jacka Kuronia w Wyszogrodzie.
 5. Dom Pomocy Społecznej w Goślicach
 6. Dom Pomocy Społecznej w Koszelewie
 7. Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Wyszogrodzie – placówka posiada 30 miejsc
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wyszogrodzie
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Płocku

W 2024 roku w DPS-ach ogółem przebywało łącznie 5 mieszkańców gminy Mała Wieś, które z tego tytułu opłacały pobyt na łączną kwotę 264 266 zł, co w przeliczeniu na 1 osobę stanowi koszt 52 853,20 zł.

Tabela 7. Podstawowe informacje o podmiotach (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024

Podmiot	Lokalizacja (miasto/ wieś)	Liczba miejsc			Liczba osób korzystających			Średni okres pobytu w instytucji		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	Wieś	X	X	X	201	191	163	X	X	X
Środowiskowy Dom Samopomocy	Wieś	30	30	30	36	35	35	228dni	228 dni	228 dni
Dzienne Domy Pomocy (Senior +)	Wieś	30	30	30	30	30	30	228 dni	228 dni	228 dni

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-06

Tabela 8. Informacje o personalu w podmiotach dla lat 2022-2024

Podmiot	Liczba personelu			Liczba personelu w przeliczeniu na etaty			Liczba personelu w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	7	7	6	7,00	7,00	6,00	1,23	1,24	1,07
Środowiskowy Dom Samopomocy	12	9	9	8,83	7,83	7,83	2,11	1,60	1,61
Dzienne Domy Pomocy	2	2	2	2,00	2,00	2,00	0,35	0,36	0,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-05, MRiPS-06

Tabela 9. Informacje organizacyjne dotyczące podmiotów dla lat 2022-2024

Podmiot	Jednostka prowadząca			Sposób kierowania do podmiotu			Źródła i wysokości finansowania			Koszty utrzymania		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	Gmina	Gmina	Gmina	Decyzja	Decyzja	Decyzja	1.środki własne 2.dotacja na zadania własne 3.dotacja na zadania zlecone	1.środki własne 2.dotacja na zadania własne 3.dotacja na zadania zlecone 4. ze środków z funduszu przeciwdziałania covid -19 5. środki z Funduszu Pomocy	1.środki własne 2.dotacja na zadania własne 3.dotacja na zadania zlecone 4. ze środków z funduszu przeciwdziałania covid -19 5. środki z Funduszu Pomocy	1.026.934,44	1.079.285,57	1.012.505,23

Podmiot	Jednostka prowadząca			Sposób kierowania do podmiotu			Źródła i wysokości finansowania			Koszty utrzymania		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Środowiskowy Dom Samopomocy	Gmina	Gmina	Gmina	Decyzja	Decyzja	Decyzja	Zadania zlecone Dotacja Wojewody 100 %	Zadania zlecone Dotacja Wojewody 100 %	Zadania zlecone Dotacja Wojewody 100 %	741.364,97	842.242,04	945.739,75
Dzienne Domy Pomocy	Inny podmiot	Inny podmiot	Inny podmiot	Decyzja	Decyzja	Decyzja	Środki własne Gmina	Środki własne Gmina	Środki własne Gmina	220.000,00	242.000,00	250.000,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-05, MRiPS-06 oraz danych własnych Gminy

Zarówno liczba osób, jak i liczba rodzin otrzymujących świadczenia pomocy społecznej uległa zmniejszeniu w latach 2022-2024. W przypadku liczby osób odnotowano spadek o 18,91%, z poziomu 201 w 2022 roku do poziomu 163 w roku 2024. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń uległa zmniejszeniu o 19,57%, z poziomu 138 w roku 2022 do 111 w roku 2024. Liczba rodzin otrzymujących wsparcie w ramach pracy socjalnej utrzymała się na stałym poziomie, z niewielkim spadkiem w 2023 roku, który jednak został wyrównany w 2024 roku. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia Tabela 10.

Tabela 10. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Świadczenia	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	201	191	163	138	132	111
w tym:						
Świadczenia pieniężne	107	106	89	104	103	88
Świadczenia niepieniężne	94	85	74	46	39	33
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	201	191	163	138	132	111
Pomoc udzielana w ramach pracy socjalnej	X	X	X	145	138	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

Łączna kwota świadczeń z pomocy społecznej przekazanych w ramach zadań własnych gminy Mała Wieś w 2024 roku wyniosła 917 668 zł. W porównaniu do roku 2022 był to wzrost łącznej kwoty świadczeń o 126,63%. Biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje świadczeń największą kwotą 2024 roku charakteryzowały się zasiłki stałe (359 271 zł), z których skorzystało 38 osób. Kolejnymi świadczeniami było przyznawanie posiłków na łączną kwotę 140 808 zł, którymi objęto 71 osób oraz usługi opiekuńcze, z których skorzystało 26 osób, a ich koszt wyniósł 135 307 zł. Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 w gminie Mała Wieś przedstawia poniższa Tabela 11.

Tabela 11. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń [zł]		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	201	191	218	138	132	154	404 917	416 763	917 668
W tym:									
Zasiłki stałe	37	39	38	37	38	37	254 016	263 165	359 271
Zasiłki okresowe	7	5	17	7	5	17	6 102	5 324	43 968
Schronienie	0	0	6	0	0	6	0	0	88 398
Posiłek	142	157	71	92	86	36	99 120	109 725	140 808
Ubranie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	0	0	26	0	0	26	0	0	135 307
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	0	0	0	X	X	X
Interwencja kryzysowa	X	X	X	0	1	0	X	X	X
Praca socjalna	X	X	X	145	138	154	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

Wsparcie dla **osób starszych** realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. poprzez zaangażowanie wolontariatu oraz prowadzenie Dziennych Domów Senior+. Do zadań personelu należy m.in. organizacja spotkań świątecznych oraz zapewnienie dowozu uczestników do DDS+. Zakres tych działań jest elastyczny – dostosowywany do bieżących potrzeb beneficjentów – przy intensywności przekraczającej średnio 25–30 godzin tygodniowo, a w okresach przedświątecznych często wzrasta.

Dla **osób z niepełnosprawnościami** GOPS prowadzi specjalistyczne usługi transportowe, dedykowane przede wszystkim dowozowi dzieci i młodzieży ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi do szkół. Usługa ta funkcjonuje w pełnym wymiarze dni roboczych – od poniedziałku do piątku – w trakcie trwania roku szkolnego.

Rodziny z dziećmi mogą korzystać z szerokiego pakietu wsparcia, również koordynowanego przez GOPS, w tym:

- poradnictwa i wsparcia psychologicznego (Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny) – 3 godziny co dwa tygodnie,
- usługi poradnictwa prawnego – 3 godziny tygodniowo,
- działania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom,
- warsztaty wspierające dla rodziców,
- usługi asystenta rodziny,
- organizację wypoczynku zimowego (zimowiska) i letniego (półkolonie) – 40 godzin tygodniowo w okresie ferii oraz wakacji.

Dodatkowo, w obszarze edukacyjno-integracyjnym działa projekt MultiOsada, który zapewnia tematyczne zajęcia środowiskowe – w zależności od potrzeb – przy wsparciu jednego specjalisty zaangażowanego w każdy z prowadzonych modułów.

Osoby znajdujące się w kryzysie zdrowia psychicznego mają dostęp do tych samych form wsparcia psychologicznego w Punkcie Konsultacyjno-Terapeutycznym, realizowanych przez GOPS w wymiarze 3 godzin co dwa tygodnie, z obsadą jednego specjalisty.

Tak skonstruowany model usług środowiskowych pozwala na kompleksowe wsparcie osób wymagających wsparcia oraz elastyczne reagowanie na różnorodne potrzeby mieszkańców, przy jednoczesnym optymalnym wykorzystaniu zasobów GOPS oraz partnerów takich jak GCK MultiOsada w Małej Wsi.

Tabela 12. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki [2024 rok]

Grupa objęta wsparciem	Formy wsparcia świadczone w środowisku	Wymiar świadczonych usług	Podmiot odpowiedzialny za realizację usługi	Liczba personelu
Osoby starsze	-Wolontariat, - DDS+ -Organizowanie spotkań świątecznych -Dowóz uczestników do DDS+	- w zależności od potrzeb - 25-30 godz./tydz. - w okresach przedświątecznych	GMINA, GOPS	
Osoby z niepełnosprawnościami	-Usługi transportowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami (dowóz uczniów z niepełnosprawnością do szkół)	- w okresie szkolnym od pon. do pt.	GMINA	
Rodziny z dziećmi	-Prowadzenie wsparcia i poradnictwa psychologicznego (Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny)	- 3 godz. co 2 tyg.	GOPS	2
	-Usługi poradnictwa prawnego	- 3 godz./ tydz.	GOPS	1
	- Profilaktyka uzależnień - Warsztaty wspierające dla rodziców, - Usługi asystenta rodziny, - Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci - Organizacja zajęć tematycznych (MultiOsada)	- 40 godz. tyg. - okres ferii zimowych (zimowiska ora półkolonie letnie) - w zależności od potrzeb	GOPS GOPS GOPS GOPS GOPS, MultiOsada MultiOsada	1 1 1
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	-Prowadzenie wsparcia i poradnictwa psychologicznego (Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny)	-3 godz. co 2 tyg.	GOPS	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-03, danych własnych gminy oraz ewentualnie innych badań.

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP OCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

W celu poznania problemów i potrzeb najbardziej wrażliwych grup społecznych gminy Mała Wieś przeprowadzono warsztaty z przedstawicielami instytucji świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej. Diagnoza objęła cztery obszary wsparcia grup społecznych:

1. Wsparcie osób starszych
2. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami
3. Wsparcie rodzin z dziećmi
4. Wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Każda grupa społeczna wskazała na podobne obszary tematyczne wymagające interwencji i wsparcia, których rozwój może przyczynić się do poprawy jakości życia w gminie. Są to:

1. Włączenie społeczne
2. Zdrowie
3. Pomoc i usługi społeczne
4. Edukacja
5. Kultura i spędzanie wolnego czasu
6. Infrastruktura i transport

Poniżej przedstawiono wyniki pracy warsztatowej, które na dalszym etapie tworzenia planu deinstytucjonalizacji stanowią podstawę opracowywania działań zwiększających inkluzję i funkcjonowanie systemu pomocy społecznej.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

- Włączenie społeczne

Osoby starsze w gminie, szczególnie w Małej Wsi, borykają się z wieloma trudnościami ograniczającymi ich samodzielność i jakość życia. Do głównych problemów należą zły stan zdrowia, niepełnosprawności, brak dostępu do rehabilitacji, specjalistów i diagnostyki, a także wysokie koszty opieki i ograniczone możliwości finansowe. Dodatkowo seniorzy często doświadczają samotności, braku wsparcia rodziny i pomocy sąsiedzkiej, co prowadzi do wykluczenia społecznego. Istotne są też bariery komunikacyjne i architektoniczne, brak auta, komunikacji publicznej oraz trudności w poruszaniu się. Wielu z nich nie posiada prawa jazdy ani motywacji do uczestnictwa w życiu społecznym i edukacyjnym, a brak wystarczającej liczby miejsc spotkań i bariery informacyjne dodatkowo utrudniają zaangażowanie się społeczne.

Pomimo wielu wyzwań, gmina Mała Wieś posiada istotny potencjał w zakresie wspierania osób starszych. Na jej terenie funkcjonują Dzielne Domy Senior +. Mogą skorzystać z pomocy Asystenta Osobistego osoby z Niepełnosprawnością, wsparcia pracowników socjalnych, Kół Gospodyń Wiejskich, wolontariatu oraz lokalnych instytucji, jak Ośrodek Zdrowia i Biblioteka. Regularnie organizowane są festyny, spotkania okolicznościowe oraz działania kulturalne. Dodatkowo, dostępne są programy profilaktyczne, świadczenia finansowe i pomoc żywnościowa, co stanowi solidną bazę do dalszego rozwoju usług społecznych.

- Zdrowie

Największe wyzwania zdrowotne dla osób starszych to brak dostępu do rehabilitacji, specjalistów oraz diagnostyki, a także niedostateczna liczba miejsc w instytucjach opieki zdrowotnej. Dodatkowo, ograniczenia finansowe utrudniają dostęp do niezbędnych usług medycznych i rehabilitacyjnych.

Warto zwrócić uwagę, że Gmina już teraz zapewnia szerokie wsparcie w postaci obecności mobilnych punktów diagnostycznych, obecności pracowników socjalnych i Ośrodka Zdrowia. Seniorzy mają także dostęp do usług Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością oraz różnych form opiekuńczych

świadczonych w sposób zdalny takich jak teleporady, które pełnią kluczową rolę w opiece domowej i profilaktyce zdrowotnej.

- Pomoc i usługi społeczne

Wśród głównych problemów w rozwoju pomocy społecznej dla osób starszych w gminie znajdują się wysokie koszty usług opiekuńczych i instytucjonalnych, szczególnie w Domach Pomocy Społecznej, a także ograniczony dostęp do placówek opiekuńczych i brak wsparcia ze strony rodziny, co prowadzi do samotności seniorów.

Jednocześnie Gmina posiada istotny potencjał, który można wykorzystać – rozwinięte sąsiedzkie usługi opiekuńcze, aktywny wolontariat oraz dostępność świadczeń finansowych i usług Asystenta Osobistego Osoby z Niepełnosprawnością. Dodatkowe wsparcie zapewniają Program Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa, funkcjonujący Dzienny Dom Senior+ oraz profesjonalna praca socjalna, umożliwiające kierowanie seniorów do odpowiednich form pomocy.

- Edukacja

W obszarze edukacji osób starszych głównymi barierami są niechęć do aktywizacji i uczestnictwa w edukacji, a także zły stan zdrowia i niepełnosprawności, które ograniczają możliwości udziału w zajęciach. Problemem jest również niewystarczająca oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb i możliwości seniorów.

Przy tym wszystkim Gmina posiada wyraźny potencjał w tym zakresie – działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, realizowane są programy profilaktyczne i projekty socjalne, które mogą pełnić funkcję edukacyjną i aktywizującą. Odpowiednie wykorzystanie tych narzędzi może zwiększyć zaangażowanie osób starszych i poprawić ich kompetencje oraz jakość życia.

- Kultura i spędzanie wolnego czasu

W gminie Mała Wieś osoby starsze napotykają na trudności w uczestnictwie w życiu kulturalnym głównie wynikające z własnej niechęci do udziału w wydarzeniach oraz ograniczeń zdrowotnych, które często uniemożliwiają im aktywne spędzanie wolnego czasu.

Gmina Mała Wieś posiada znaczący potencjał w tym obszarze – działają tu Gminne Centrum Kultury MultiOsada, Biblioteka, SKW Malwy, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Dzienny Dom Senior+ oraz aktywne Koła Gospodyń Wiejskich, które regularnie organizują spotkania okolicznościowe, festyny i pikniki. Inicjatywy te tworzą dobrą podstawę do rozwoju oferty kulturalnej przyjaznej seniorom, sprzyjającej integracji i aktywności społecznej.

- Infrastruktura i transport

Osoby starsze w gminie Mała Wieś mierzą się z trudnościami dotyczącymi wykluczenia komunikacyjnego oraz infrastrukturalnego ograniczającymi im dostęp do usług oraz życia społecznego. Bariery architektoniczne powstrzymują przed dostępem do miejsc publicznych, a brak komunikacji miejskiej skazuje osoby bez aut, lub niebędące w stanie je prowadzić do izolacji. Oba te problemy stara się zwalczać za pomocą wsparcia sąsiedzkiego i transportu na rzecz seniorów.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- Włączenie społeczne

W gminie Mała Wieś osoby z niepełnosprawnościami borykają się z poczuciem izolacji, barierami komunikacyjnymi, nietolerancją oraz złą sytuacją finansową, co utrudnia im włączenie społeczne. Gmina jednak dysponuje zasobami, które mogą pomóc w rozwiązaniu tych problemów. Dostęp do placówek wsparcia oferuje pomoc i możliwość integracji. Dodatkowo, wolontariat i wsparcie ze strony urzędów pracy mogą wspierać aktywizację osób z niepełnosprawnościami i zmniejszać ich izolację społeczną.

- Zdrowie

Osoby z niepełnosprawnościami w gminie Mała Wieś borykają się z utrudnionym dostępem do usług zdrowotnych, w tym brakiem specjalistów, co utrudnia im uzyskanie odpowiedniej opieki. Ponadto, problemy finansowe związane z leczeniem oraz utrudniony dostęp do rehabilitacji stanowią dodatkowe

bariery, szczególnie w przypadku osób mieszkających w bardziej oddalonych miejscowościach. Ważnym problemem jest również nadużywanie i uzależnienie od używek.

Z drugiej strony, gmina Mała Wieś dysponuje wieloma cennymi zasobami. Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z Domów Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej, które oferują pomoc specjalistyczną. Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, ośrodki zdrowia oraz poradnie rehabilitacyjne stanowią dodatkową ofertę, umożliwiając dostęp do opieki zdrowotnej i rehabilitacji, co może znacznie poprawić jakość życia osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

- Pomoc i usługi społeczne

W gminie Mała Wieś osoby z niepełnosprawnościami borykają się z problemami w organizacji życia codziennego, a brak mieszkań chronionych utrudnia zapewnienie odpowiednich warunków. Dodatkowo, starzejące się społeczeństwo i rosnąca liczba osób z niepełnosprawnościami stwarzają nowe wyzwania w zakresie pomocy społecznej. Jednak Gmina posiada podstawy do rozwoju usług społecznych. Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje wsparcie w codziennym życiu, a wolontariat i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna stanowią dodatkowe wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami.

- Edukacja

W gminie Mała Wieś osoby z niepełnosprawnościami napotykają na utrudniony dostęp do szkół specjalnych i materiałów edukacyjnych, a także na brak odpowiedniej kadry nauczycielskiej. Dodatkowo, niedostateczna edukacja mieszkańców może ograniczać możliwości integracji i rozwoju osób z niepełnosprawnościami. Mimo barier w dostępie do edukacji, w powiecie działa Szkoła Specjalna w Goślicach, a Powiatowy Urząd Pracy podejmuje działania aktywizujące osoby z niepełnosprawnościami.

- Kultura i spędzanie wolnego czasu

W gminie Mała Wieś osoby z niepełnosprawnościami napotykają na wykluczenie społeczne oraz trudności z dostępem do kultury. Ponadto, uboga oferta spędzania wolnego czasu stanowi ograniczenie w integracji i aktywności społecznej. Realizowane są jednak działania starające się zmienić tę sytuację. Swoją działalność prowadzi Gminne Centrum Kultury MultiOsada, Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Dom Pomocy Społecznej, które oferują możliwość uczestnictwa w różnych wydarzeniach kulturalnych i terapeutycznych.

- Infrastruktura i transport

Osoby z niepełnosprawnościami borykają się z barierami architektonicznymi w mieszkaniach, budynkach i na ulicach, co utrudnia codzienne funkcjonowanie. Ponadto, wysokie koszty utrzymania budynków oraz brak transportu publicznego stanowią kolejne wyzwania. Rozproszenie gmin, a tym samym instytucji publicznych na terenie powiatu dodatkowo komplikują sytuację. Sytuację poprawia dostosowanie instytucji pomocy społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz działanie alternatywnych środków transportu, takich jak prywatni przewoźnicy.

OBSZAR WSPARCIA RODZIN Z DZIEĆMI

- Włączenie społeczne

Włączenie społeczne rodzin z dziećmi w gminie Mała Wieś jest utrudnione głównie z powodu niechęci i braku czasu samych zainteresowanych do działań aktywizacyjnych oraz przez skumulowanie oferty w centrum Gminy, co utrudnia do niej dostęp osobom wykluczonym komunikacyjnie. Rodziny z dziećmi mogą korzystać z ofert takich organizacji i instytucji jak GCK MultiOsada, Koło Gospodyń Wiejskich, świetlicy wiejskiej w Chylinie, które mogą stanowić solidną podstawę do budowania wspólnoty i poczucia integracji.

- Zdrowie

Największym wyzwaniem w obszarze zdrowia rodzin z dziećmi jest utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów i potrzebnych terapii, a także wysokie koszty usług medycznych. Istotnym problemem jest również niska świadomość społeczna dbania o zdrowie oraz strach przed diagnozą. Mimo to Gmina stara

się zmienić sytuację oferując usługi Placówek Opieki Zdrowotnej w miejscowościach gminnych oraz mobilnych punktów diagnostycznych. Szansą na rozwój w tym obszarze są także prowadzone kampanie i spotkania edukacyjne, które mogą zmienić nastawienie mieszkańców do dbania o swoje zdrowie.

- Pomoc i usługi społeczne

Rodziny z dziećmi napotykają trudności w korzystaniu z pomocy i usług społecznych głównie z powodów problemów komunikacyjnych i finansowych. Rodziny odczuwają lęk przed korzystaniem z usług, mają za małą ilość czasu lub zwyczajnie o nich nie wiedzą. Ponadto braki finansowe samorządów przyczyniają się do braku środków dla instytucji i tym samym dla kadry. Instytucje nie komunikują się w wystarczający sposób między sobą i z organizacjami pozarządowymi. Pomocnymi w rozwoju tego obszaru mogą być Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminne Centrum Kultury MultiOsada, Biblioteka, a także organizowanie świetlic szkolnych, działań projektowych skierowanych w stronę rodziców oraz imprez integracyjnych.

- Kultura i spędzanie wolnego czasu

W obszarze kultury i spędzania wolnego czasu istnieją pewne problemy, takie jak zaniedbanie wychowawcze, brak czasu poświęconego dziecku oraz brak umiejętności zabawy u dzieci. Jednak istnieje również potencjał, w tym chęć dzieci do uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych oraz dostępność oferty kulturalnej. Wykorzystanie tego potencjału może pomóc w przezwycięzeniu problemów wychowawczych, zapewniając dzieciom atrakcyjne formy spędzania czasu i wspierając ich rozwój.

- Infrastruktura i transport

W zakresie infrastruktury i transportu występują problemy, takie jak brak dostępu do komunikacji publicznej oraz niewystarczające fundusze na rozwój transportu. Istnieje jednak potencjał w postaci transportu do pobliskich gmin, co może ułatwić mobilność. W obszarze infrastruktury edukacyjnej i społecznej problemy obejmują brak funduszy na budowę szkół, boisk oraz placów zabaw, a także brak placówek wsparcia dla rodzin. Szansę stanowi możliwość pozyskania dofinansowań, które mogą pomóc w rozwoju infrastruktury i poprawie jakości życia lokalnej społeczności.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

- Włączenie społeczne

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Mała Wieś muszą się mierzyć z zagrożeniami płynącymi z wykluczenia społecznego i depresji, która dodatkowo utrudnia integrację społeczną. Pomocą w tym zakresie może być rehabilitacja społeczno-zawodowa, która może pomóc w reintegracji tych osób, oferując im wsparcie w zakresie umiejętności społecznych i zawodowych, co przyczynia się do poprawy ich jakości życia i aktywizacji społecznej.

- Zdrowie, pomoc i usługi społeczne

W zakresie zdrowia, pomocy i usług społecznych występują problemy związane z brakiem dostępu do specjalistów oraz długimi terminami oczekiwania na wizytę. Potencjał w tym obszarze obejmuje możliwość zwiększenia czasu pracy specjalistów, a także wystarczająca liczba placówek dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dodatkowo, Ośrodki Pomocy Społecznej mogą zapewniać wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi, co pozytywnie wpłynie na dostępność usług i jakość pomocy.

- Edukacja

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego napotykają trudności w obszarze edukacji z powodów niewystarczającej ilości szkół specjalnych i poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz braku oferty edukacyjnej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Szansą dla rozwoju byłby rozwój obszarów wskazanych przez mieszkańców jako deficytowe.

- Kultura i spędzanie wolnego czasu

Kultura i spędzanie wolnego czasu dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego napotyka ograniczenia związane z brakiem środków finansowych i brakiem oferty skierowanej bezpośrednio do osób z zaburzeniami psychicznymi. Zwraca się również uwagę na niewystarczającą ofertę kulturalną,

w szczególności na brak dostępu do kin i teatrów. Rozwój usług kulturalnych może postępować przez wykorzystanie dostępnej już oferty obejmującej imprezy lokalne.

- Infrastruktura i transport

Głównym problemem dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego związanym w transportem są jego wysokie koszty i wystarczające zasoby, opierające się na niesatysfakcjonującej ofercie i utrudnionym dostępie.

3.3.3. POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI

Praca warsztatowa pozwoliła również na zdiagnozowanie problemów i potrzeb dotyczących podmiotów i organizacji. Zebrano i przeanalizowano je w oparciu o te same, powyżej wymienione obszary wsparcia – osób starszych, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, rodzin z dziećmi oraz osób z niepełnosprawnościami.

3.4. ANALIZA POTRZEB

3.4.1. POTRZEBY W ZAKRESIE ŚWIADCZONYCH USŁUG ORAZ USŁUGI DEFICYTOWE

Podczas warsztatów zidentyfikowano pewne braki w zakresie usług społecznych, które wymagają pilnych działań naprawczych. Mieszkańcy gminy Mała Wieś wskazują przede wszystkim na niedostosowaną infrastrukturę – brakuje podjazdów, odpowiednio wyposażonych łazienek oraz placówek wsparcia dziennego, co szczególnie utrudnia codzienne funkcjonowanie osobom starszym i z niepełnosprawnościami. Zwracają również uwagę na ograniczone zaangażowanie władz Gminy w reagowanie na potrzeby społeczne oraz niewystarczającą współpracę między instytucjami pomocowymi, w tym organizacjami pozarządowymi. Dodatkowo, problem stanowi niedobór inwestycji i środków finansowych przeznaczanych na rozwój usług, a także brak wykwalifikowanych specjalistów w kluczowych obszarach wsparcia. Wskazane deficyty ograniczają dostęp do kompleksowej opieki i skutecznego wsparcia dla najbardziej potrzebujących mieszkańców.

3.4.2. POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI, W TYM POTRZEBY KADROWE I PROFESJI SPOŁECZNYCH

Praca warsztatowa pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potrzeb związanych z podmiotami oraz organizacjami, w tym potrzeb kadrowych i profesji społecznych. Na początku zidentyfikowano dostępne zasoby instytucjonalne oraz kadrowe Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Mała Wieś, a następnie przeanalizowano problemy i potrzeby zarówno instytucji, jak i jej pracowników.

POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI

W gminie Mała Wieś dostępność i jakość usług społecznych ograniczana jest przez kilka zidentyfikowanych barier infrastrukturalnych. Wiele budynków, w których świadczone są usługi wsparcia, nie spełnia standardów dostępności – brakuje podjazdów, dostosowanych łazienek, a przestrzeń wewnętrzna często nie zapewnia komfortu oczekiwania czy prywatności. Stan techniczny istniejącej infrastruktury pogarsza się, a ograniczone środki finansowe nie pozwalają na jej modernizację czy rozbudowę.

Współpraca pomiędzy instytucjami w Małej Wsi również napotyka istotne trudności. Brakuje mechanizmów koordynacji działań, wspólnego planowania oraz systematycznych spotkań, które umożliwiłyby sprawną wymianę informacji. Działania podejmowane są często w izolacji, a ich efekty bywają niespójne lub niewystarczające. Niekiedy biurokracja dodatkowo spowalnia procesy pomocowe, a relacje między instytucjami – takimi jak GOPS, szkoły czy powiatowe służby – częściej opierają się na wzajemnym przerzucaniu odpowiedzialności niż na realnej współpracy. Gmina zmagą się także z niskim poziomem aktywności organizacji pozarządowych, które mogłyby stanowić cenne uzupełnienie usług

świadczonych przez sektor publiczny. Ich liczba i zaangażowanie są ograniczone, a instytucje publiczne rzadko inicjują z nimi wspólne działania. Dodatkowo nie funkcjonuje rola organizatora społeczności lokalnej, który mógłby wspierać mieszkańców w tworzeniu inicjatyw oddolnych, wzmacniających więzi społeczne i lokalną samopomoc.

W opinii mieszkańców brakuje również dostatecznego zaangażowania ze strony władz gminnych w rozwiązywanie realnych problemów społecznych. Posiadają niewystarczającą wiedzę na temat sytuacji życiowej wielu rodzin, a działania podejmowane w obszarze usług społecznych postrzegane są jako fragmentaryczne i nieskuteczne. Brakuje długofalowej wizji rozwoju systemu wsparcia, jak również odpowiednich środków finansowych na jego realizację.

POTRZEBY KADROWE I PROFESJI SPOŁECZNYCH

W gminie Mała Wieś zauważalny jest niedobór specjalistów, którzy są niezbędni do zapewnienia kompleksowej pomocy. Istnieje także deficyt osób gotowych podjąć pracę w obszarze pomocy społecznej, a zainteresowanie pełnieniem funkcji rodzin zastępczych jest bardzo ograniczone. Problemy te są wynikiem zarówno braku odpowiedniego przygotowania zawodowego, jak i niskiej atrakcyjności sektora pomocy społecznej, co utrudnia pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry.

Wskazuje się brak systemowych rozwiązań, które wspierałyby rozwój zawodowy pracowników oraz zapobiegały wypaleniu zawodowemu. Zbyt duża liczba obowiązków przypadająca na obecnie zatrudnioną kadrę, niewielka liczba szkoleń oraz ograniczony dostęp do superwizji powodują spadek motywacji i komfortu pracy, a także trudności w utrzymaniu odpowiednich standardów usług. Dodatkowo brak ścieżek kariery zawodowej oraz mechanizmów motywacyjnych utrudnia przyciąganie nowych pracowników do sektora pomocy społecznej.

Kolejnym ograniczeniem jest trudny dostęp do edukacji i specjalistycznych szkoleń zawodowych, szczególnie w mniejszych miejscowościach, co uniemożliwia rozwój kariery w tym obszarze.

Istotnym wyzwaniem pozostaje również niedostateczne finansowanie, które ogranicza zarówno wynagrodzenia pracowników, jak i możliwość organizowania szkoleń czy bieżącego funkcjonowania instytucji. Niedostateczne środki finansowe powodują, że sektory pomocy społecznej i opieki nie są w stanie przyciągnąć wykwalifikowanej kadry, a brak odpowiednich funduszy obniża prestiż tych zawodów. Społeczne postrzeganie pomocy społecznej jako kosztownej, a zarazem nieefektywnej, dodatkowo utrudnia podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji w tym obszarze.

Mimo tych wyzwań, zauważalny jest szereg potencjalnych rozwiązań, które mogłyby poprawić sytuację kadrową i jakość świadczonych usług. Propozycje te obejmowały przede wszystkim zwiększenie finansowania instytucji pomocowych oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników. Sugerowano także wsparcie w zakresie szkoleń i rozwoju zawodowego, wskazując na organizacje takie jak Mazowieckie Centrum Pomocy Społecznej i Krajowy Fundusz Szkoleń. Zwrócono uwagę na potrzebę ciągłej edukacji pracowników oraz efektywnego zarządzania, co mogłoby poprawić jakość świadczonych usług i zwiększyć efektywność działań pomocowych w Gminie.

3.4.3. PRZYCZYNY BRAKU REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Przyczyny ograniczonej realizacji usług społecznych w gminie Mała Wieś mają charakter złożony i wynikają z nakładających się trudności finansowych, kadrowych oraz organizacyjnych. Kluczowym problemem pozostaje **brak wystarczających środków** – zarówno na codzienne funkcjonowanie instytucji pomocowych, jak i na rozwój niezbędnej infrastruktury. Niedobory budżetowe skutkują niemożnością zatrudniania specjalistów, modernizacji placówek, a także wdrażania nowych inicjatyw odpowiadających na rosnące potrzeby mieszkańców.

Istotną barierą są także **niedostosowane warunki lokalowe**. Placówki działające na terenie gminy często znajdują się w budynkach wymagających remontu, nieprzystosowanych do potrzeb osób starszych czy z niepełnosprawnościami – brakuje m.in. wind, podjazdów czy odpowiednio wyposażonych toalet. W wielu przypadkach brak jest również przestrzeni umożliwiającej prowadzenie działań terapeutycznych, integracyjnych lub edukacyjnych.

Na ograniczoną skuteczność wsparcia wpływa też **niedostateczna koordynacja między instytucjami**. Brakuje jasnych mechanizmów współpracy, regularnej wymiany informacji oraz wspólnego planowania działań pomiędzy gminą, OPS-em, szkołami, PCPR-em i innymi podmiotami. W efekcie działania często są dorażne, nie do końca spójne i nie odpowiadają na realne potrzeby mieszkańców. Współpraca z organizacjami pozarządowymi również jest marginalna – niewiele z nich działa aktywnie na terenie gminy, a potencjał lokalnych inicjatyw obywatelskich pozostaje niewykorzystany. Nie funkcjonuje też animator społeczności lokalnej, który mógłby aktywizować mieszkańców i inicjować oddolne działania.

Wciąż **niewystarczająca jest także świadomość społeczna** dotycząca roli i znaczenia usług społecznych – zarówno wśród mieszkańców, jak i osób podejmujących decyzje na poziomie samorządowym. Brak wiedzy na temat zakresu kompetencji poszczególnych instytucji oraz niedocenianie profilaktyki i działań integracyjnych sprawia, że realne potrzeby społeczności lokalnej pozostają bez odpowiedzi. W rezultacie system wsparcia w gminie Mała Wieś nie jest w stanie na tym etapie zapewnić wystarczającego poziomu opieki osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

4. PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców gminy Mała Wieś oraz wyzwań, z jakimi mierzą się lokalne instytucje, opracowano Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2025 – 2030. Głównym celem Planu jest:

Zapewnienie kompleksowego i zintegrowanego systemu usług społecznych w gminie Mała Wieś, dostosowanego do rzeczywistych i zróżnicowanych potrzeb mieszkańców - ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

Realizacja celu głównego będzie możliwa dzięki wdrożeniu celów szczegółowych, opracowanych z myślą o konkretnych grupach odbiorców wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich zestawienie.

Osoby starsze

- Zwiększenie dostępności oraz jakości zintegrowanych usług społecznych dla osób starszych w gminie Mała Wieś, poprzez rozwój form wsparcia, które wspierają samodzielność, poprawiają jakość życia oraz przeciwdziałają izolacji społecznej seniorów.

Osoby z niepełnosprawnościami

- Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami w gminie Mała Wieś aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

- Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, obejmującego dostęp do poradnictwa, opieki środowiskowej i działań reintegracyjnych, w celu poprawy jakości życia, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Rodziny z dziećmi

- Zagwarantowanie środowiskowego, edukacyjnego i wychowawczego wsparcia rodzin z dziećmi, sprzyjającego wzmocnieniu kompetencji rodzicielskich, bezpieczeństwa dzieci oraz równowagi rodzinnej.

W dalszej części przedstawiono zestaw działań przypisanych do poszczególnych celów szczegółowych, uporządkowanych według obszarów wsparcia. Dla każdego z działań określono planowany czas realizacji, instytucje odpowiedzialne za wdrożenie, przewidywane koszty oraz możliwe źródła finansowania.

4.1. OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Zwiększenie dostępności oraz jakości zintegrowanych usług społecznych dla osób starszych w gminie Mała Wieś, poprzez rozwój form wsparcia, które wspierają samodzielność, poprawiają jakość życia oraz przeciwdziałają izolacji społecznej seniorów.	1.1. Poszerzanie usług asystenta osoby starszej	2025-2030	GOPS	Fundusz Solidarnościowy
	1.2. Wsparcie w postaci dostępnego transportu publicznego.	2025-2030	UG Mała Wieś	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
	1.3. Umożliwienie osobom starszym regularnego dostępu do wsparcia psychologicznego i zabiegów rehabilitacyjnych.	2025-2030	PCPR/GOPS/PFRON	„Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2025” – Budżet samorządu województwa
	1.4. Rozwój i poszerzenie działalności Klubu Seniora i Koła Gospodyń Wiejskich.	2025-2030	NGO	Środki własne
	1.5. Zapewnienie możliwości korzystania z ciepłych posiłków w miejscu zamieszkania lub punktach wydawania posiłków.	2025-2030	GOPS	Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027
	1.6. Organizacja systemu usług o charakterze sąsiedzkim, pomagającym w czynnościach dnia codziennego.	2025-2030	GOPS/NGO	Środki własne

4.2. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami w gminie Mała Wieś aktywnego	1.1. Wsparcie Warsztatów Terapii Zajęciowej jako form aktywizacji społecznej i zawodowej, sprzyjającej integracji oraz nabywaniu umiejętności.	2025-2030	POWIAT PŁOCKI/GOPS	PFRON

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
uczestnictwa w życiu społecznym poprzez zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia.	1.2. Ułatwienie dostępu do programów PFRON (np. zakup sprzętu, adaptacja mieszkania, dofinansowanie wózka elektrycznego czy samochodu).	2025-2030	PCPR/GOPS	PFRON
	1.3. Organizacja turnusów rehabilitacyjnych.	2025-2030	PCPR/NGO	PFRON
	1.4. Wsparcie w postaci specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz edukacji.	2025-2030	GOPS/PCPR/NGO	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
	1.5. Dofinansowanie przez PCPR zakupu sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu.	2025-2030	PCPR	PCPR

4.3. OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, obejmującego dostęp do poradnictwa, opieki środowiskowej i działań reintegracyjnych, w celu poprawy jakości życia, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.	1.1. Utworzenie punktu terapeutyczno-konsultacyjnego oferującego wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i psychiatryczne, dostępne lokalnie lub w formie mobilnej.	2025-2030	GOPS	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
	1.2. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscach zamieszkania osób potrzebujących	2025-2030	GOPS	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
	1.3. Tworzenie i wspieranie klubów oraz centrów integracji społecznej, oferujących programy reintegracji społeczno-zawodowej dla osób powracających do aktywności po kryzysie psychicznym.	2025-2030	GOPS	„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych” – Budżet samorządu województwa

4.4. DZIECKO I RODZINA

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Źródło finansowania
1. Zagwarantowanie środowiskowego, edukacyjnego i wychowawczego wsparcia rodzin z dziećmi, sprzyjającego wzmocnieniu kompetencji rodzicielskich, bezpieczeństwa dzieci oraz równowagi rodzinnej.	1.1. Rozwój świetlic środowiskowych i domów kultury oferujących bezpieczne i edukacyjne wsparcie dla dzieci, w tym pomoc w nauce, organizowanie zajęć artystycznych i rozwój umiejętności społecznych.	2025-2030	GOPS/GCK	„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych” – Budżet samorządu województwa
	1.2. Organizowanie warsztatów podnoszących kompetencje rodzicielskie, które pozwolą rodzicom na lepsze zarządzanie obowiązkami wychowawczymi oraz rozwiązywanie problemów wychowawczych	2025-2030	GOPS/NGO	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
	1.3. Inicjowanie działań wspierających dzieci z rodzin w kryzysie – organizacja kolonii dla dzieci, programów profilaktyki uzależnień i działań wspierających dzieci z rodzin przeżywających trudności, w tym organizowanie grup samopomocowych, również dla rodziców.	2025-2030	GOPS/GCK MultiOsada/NGO	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego
	1.4. Nawiązywanie i rozwój współpracy różnych organizacji pomocowych.	2025-2030	GOPS	Środki własne
	1.5. Wspieranie działalności poradni psychologiczno-pedagogicznej i funkcji asystenta rodziny.	2025-2030	GOPS	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

5. ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Mała Wieś na lata 2025–2030 przewiduje konkretne wydatki potrzebne do realizacji zaplanowanych działań. Zakłada on wykorzystanie różnych dostępnych źródeł finansowania: zarówno środków własnych powiatu, jak i funduszy z budżetu województwa mazowieckiego, funduszy krajowych, unijnych oraz innych programów i instrumentów wsparcia.

Ile dokładnie środków zostanie przeznaczonych na konkretne zadania, będzie zależało od skali działań, harmonogramu ich realizacji, sytuacji finansowej gminy w danym czasie oraz jego możliwości inwestycyjnych. Kluczowe będzie również powiązanie planu z długofalową strategią finansową i społeczną powiatu.

Planowanie budżetu opiera się na aktualnym budżecie Gminy i jej Wieloletniej Prognozie Finansowej. Dokumenty te pokazują, jakie środki można przeznaczyć na rozwój usług społecznych oraz jak planowane działania wpłyną na ogólną kondycję finansową Gminy. Uwzględnia się przy tym takie czynniki, jak inflacja, wzrost gospodarczy, sytuacja na rynku pracy oraz zmiany w przepisach.

W dalszej części dokumentu przedstawiono możliwe źródła finansowania, zaczynając od funduszy unijnych, a kończąc na krajowych i regionalnych źródłach wsparcia, z uwzględnieniem, które obszary działań mogą być dzięki nim realizowane.

Tabela 13. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
	Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkania	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.
	Usługi społeczne na rzecz rodzin	Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediacje.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenia pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
	Rewitalizacja miast	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Likwidacja przeszkód utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
		Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie obiektów	Przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznej.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	-	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	Program Aktywny Maluch 2022-2029	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa (80% lub 50% w	Program senior+	Osoby starsze	Dzienne Domy „Senior +” i Kluby „Senior +	Moduł 1 – jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	zależności od modułu)				Moduł 2- zapewnienie funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia, utworzonych w ramach modułu 1.
	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne”	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, sprzątanii), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń, 5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem”	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnościami	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.
		„Wsparcie Inicjatyw”	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (80%) i budżet gminy (20%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa Mazowieckiego (max. 80%)	„Wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Mazowszu”	Osoby z niepełnosprawnościami	Dostęp do kultury dla osób z niepełnosprawnościami	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna
		„Mazowsze dla Seniorów 2025”	Osoby starsze	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych	Aktywizacja osób starszych, zapobieganie ich wykluczeniu i utracie samodzielności oraz polepszenie jakości życia mieszkańców regionu w wieku senioralnym. Działanie polega na udzieleniu gminom, miastom na prawach powiatu z terenu

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					województwa mazowieckiego oraz dzielnicom m.st. Warszawy, pomocy finansowej przeznaczonej na realizację własnych zadań bieżących gmin, miast na prawach powiatu oraz dzielnic m.st. Warszawy, będących inicjatywą rad seniorów
		„Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2025”	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Promocja i ochrona zdrowia psychicznego	Wspieranie zadań związanych z promocją zdrowia psychicznego i profilaktyką zaburzeń wśród mieszkańców Mazowsza
		„Mazowsze dla młodzieży”	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych”	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniące rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne”
		„Mazowsze dla zdrowia 2025”	Wszyscy mieszkańcy	Promocja i ochrona zdrowia ogółem	Pomoc finansowa ze środków budżetu Województwa przeznaczona jest na zadania własne powiatów oraz miast na prawach powiatu o charakterze bieżącym z zakresu promocji i ochrony zdrowia, niebędące inwestycją, wyłączeniem działań związanych z profilaktyką zaburzeń i promocją zdrowia psychicznego.
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa	Bon senioralny	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze	Program wsparcia finansowego dla osób powyżej 75. roku życia, które wymagają regularnej opieki i mają bliskich aktywnych zawodowo.

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

Poniżej przedstawiono system monitorowania realizacji, oceny skuteczności oraz pomiaru osiągnięcia wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Mała Wieś na lata 2025–2030. Szczególną uwagę poświęcono precyzyjnemu określeniu metod ewaluacji podejmowanych działań, co umożliwi obiektywną i kompleksową ocenę ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wspieranie rozwoju społecznego na terenie gminy. Ewaluacja obejmować będzie zarówno analizę stopnia realizacji zaplanowanych zadań, jak i ocenę osiągnięcia zakładanych wskaźników rezultatu i oddziaływania.

Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia prowadzony będzie w sposób systematyczny, z wykorzystaniem zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych. Podejście to pozwoli na bieżąco identyfikować nowe potrzeby mieszkańców, elastycznie dostosowywać działania oraz zapewnić wysoką skuteczność wdrażanych rozwiązań w zakresie usług społecznych na terenie gminy Mała Wieś.

6.1. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki monitorujące realizację Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych gminy Mała Wieś na lata 2025–2030 zostały przypisane do odpowiednich celów szczegółowych. Ich wykorzystanie pozwoli na ocenę stopnia osiągnięcia głównego celu Planu. Zestaw wskaźników został uporządkowany według obszarów interwencji, których dotyczą. Warto jednak zaznaczyć, że ze względu na swój przekrojowy charakter, niektóre z nich mogą odnosić się do więcej niż jednego obszaru wsparcia, mimo formalnego przypisania do konkretnego celu szczegółowego. Szczegółowy wykaz wskaźników służących monitorowaniu realizacji poszczególnych celów szczegółowych przedstawi **Tabela 15**.

Tabela 15. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Zwiększenie dostępności oraz jakości zintegrowanych usług społecznych dla osób starszych w gminie Mała Wieś, poprzez rozwój form wsparcia, które wspierają samodzielność, poprawiają jakość życia oraz przeciwdziałają izolacji społecznej seniorów	Liczba osób będących członkami Klubu Seniora oraz koła Gospodyń Wiejskich
		Liczba osób korzystających z usługi asystenta osoby starszej
		Liczba wydanych posiłków w ramach pomocy żywnościowej w analizowanym okresie
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami w gminie Mała Wieś aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia.	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie z PFRON
		Liczba uczestników turnusów rehabilitacyjnych
		Liczba zorganizowanych zajęć w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej
		Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków o dofinansowanie na zakup komputerów
OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, obejmującego dostęp do poradnictwa, opieki środowiskowej i działań reintegracyjnych, w celu poprawy jakości życia, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.	Liczba osób korzystających z specjalistycznej opieki w miejscu zamieszkania
		Liczba konsultacji w punkcie terapeutyczno-konsultacyjnym
RODZINA Z DZIEĆMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika

1.	Zagwarantowanie środowiskowego, edukacyjnego i wychowawczego wsparcia rodzin z dziećmi, sprzyjającego wzmocnieniu kompetencji rodzicielskich, bezpieczeństwa dzieci oraz równowagi rodzinnej.	Liczba dzieci zapisanych do świetlic i na zajęcia w domach kultury
		Liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców
		Liczba dzieci korzystających z organizowanych przez gminę kolonii

Źródło: opracowanie własne

6.2. OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

Celem systemu monitorowania realizacji Planu oraz osiągania wskaźników jest zapewnienie skutecznej kontroli nad wdrażaniem zaplanowanych działań oraz ocena realizacji przyjętych celów. Monitoring ten stanowi fundament powodzenia całego przedsięwzięcia. Regularne przeglądy umożliwią nie tylko bieżące porównywanie działań z założeniami Planu, ale również szybką reakcję na ewentualne trudności i wprowadzenie koniecznych korekt. System ten sprzyja przejrzystości oraz wzmocnia odpowiedzialność za realizację, wspierając sprawne zarządzanie usługami społecznymi w gminie Mała Wieś.

Proces monitorowania realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Mała Wieś na lata 2025–2030 oraz poziomu osiąganych wskaźników będzie realizowany we współpracy z lokalnymi podmiotami zaangażowanymi w przygotowanie i wdrażanie dokumentu. Wśród kluczowych partnerów znajdują się:

- przedstawiciele władz samorządowych gminy Mała Wieś,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- jednostki organizacyjne gminy,
- organizacje pozarządowe,
- inni partnerzy społeczni i instytucjonalni.

Za koordynację monitoringu odpowiadać będzie wyznaczona osoba, która zbierać będzie dane od realizatorów poszczególnych zadań. Dane te, odnoszące się do wskaźników przypisanych do celów szczegółowych, zostaną następnie poddane analizie przez zespół.

Wnioski z przeprowadzonych analiz będą podstawą do przygotowania corocznych raportów podsumowujących postępy we wdrażaniu Planu. Kluczową rolę w tym procesie odegrają wskaźniki, które pozwolą na obiektywną ocenę skuteczności realizowanych działań oraz stopnia osiągnięcia założonych rezultatów.

6.3. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem wdrażania Lokalnego planu deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych gminy Mała Wieś na lata 2025–2030 będzie przeprowadzenie ewaluacji podjętych działań. Jej głównym celem będzie ocena efektów oraz zasadności realizowanych interwencji społecznych. Ewaluacja pozwoli określić stopień realizacji celów zawartych w Planie, a także ocenić skuteczność i efektywność podejmowanych działań.

Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony w dwóch etapach:

1. Ewaluacja on-going (bieżąca) – prowadzona w trakcie realizacji Planu, jako integralna część systemu monitorowania. Ma na celu regularną ocenę postępów w realizacji celów operacyjnych oraz identyfikację ewentualnych barier i wyzwań. Dzięki temu możliwe będzie bieżące dostosowywanie działań do zmieniającej się sytuacji społecznej i organizacyjnej. Ewaluacja ta

będzie realizowana we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Małej Wsi oraz innymi jednostkami wdrażającymi Plan.

2. Ewaluacja ex-post (końcowa) – przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejme analizę osiągniętych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania zasobów – finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Pozwoli to na ocenę rzeczywistego wpływu podejmowanych działań na jakość życia mieszkańców gminy Mała Wieś.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

7.1. TABELE

Tabela 1. Liczba mieszkańców w podziale na płeć w latach 2022-2024 9

Tabela 2. Inne wskaźniki demograficzne..... 10

Tabela 3. Poziom wykształcenia w 2021 roku..... 10

Tabela 4. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024 11

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024..... 11

Tabela 6. Podmioty obejmujące wsparciem wybrane grupy społeczne 12

Tabela 7. Podstawowe informacje o podmiotach (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024 14

Tabela 8. Informacje o personelu w podmiotach dla lat 2022-2024 14

Tabela 9. Informacje organizacyjne dotyczące podmiotów dla lat 2022-2024 14

Tabela 10. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024..... 16

Tabela 11. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń..... 17

Tabela 12. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki [2024 rok] 19

Tabela 13. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych 32

Tabela 14. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych 33

Tabela 15. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia..... 38

7.2. WYKRESY

Wykres 1. Liczba mieszkańców w podziale na grupy wiekowe w 2024 roku 10

7.3. MAPY

Mapa 1. Przebieg granic i położenie na tle województwa Mazowieckiego gminy Mała Wieś..... 9

Uzasadnienie

Proces deinstytucjonalizacji to ważny obecnie kierunek rozwoju i zmian w polityce społecznej. Celem Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno z zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym.

Jednym z celów Planu jest zatem dokonanie pogłębionej diagnozy potrzeb społecznych w społeczności lokalnej co do zakresu i form usług. Przeprowadzenie diagnozy uwzględniającej opis struktury społecznej gminy, identyfikację głównych występujących problemów społecznych, analizę podstawowych dokumentów strategicznych samorządu i innych podmiotów m.in. Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej (ROPS), stanowi podstawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych.

Gmina Mała Wieś planując rozwój usług społecznych powinna dokonać inwentaryzacji istniejących zasobów oraz dokonać szczegółowej analizy interesariuszy tego procesu (analiza podmiotów instytucjonalnych i organizacji oraz potencjalnych partnerów tego procesu). Plan uwzględnia zatem analizę potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – zarówno samych odbiorców, jak i potencjalnych dostawców usług społecznych. Niezwykle ważnym zadaniem jest określenie stanu przygotowania kadr służb społecznych, w tym istniejących deficytów kadrowych i kompetencyjnych. W świetle dalszego rozwoju usług społecznych na terenie Gminy Mała Wieś podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.